

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

6. Rogatus verba facit Academicis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

laxavit mox Apostolico igni quo insigniter ardebat viam, sed ea moderatione, ne præcipitando assequi præmatura, etiam partis excideret: quod in negotio Gueicuni Eunuchi præclarè ab eo seruatim videbimus.

Primus vltro campus se illi obrulit serendus, Academia Foecensis ingeniorum medulla, & delibatus Literatorum cremor, quibus morum vnà, & politica virtutes tradebat Magister eximius. Is inter primos Alenium adiens post vrbanos ritus salutationum, summam ex eo petit sapientiæ Christianæ, tum contemplatricis, tum in actiones, vsúmque prodeuntis, quàm perfectum veri, & recti canonem minimè dubitabat quòd suo dignam sublimi præconio Colaus Ié illam iudicasset. Motem gessit quærenti Alenius, audientis tam plena lætæque approbatione, vt diceret, quicquid inerat Confusio boni, Christianæ legis excellentia contineri, cuius de Deo & decalogo verba, Confusij dogmatis confirmabat. Postridiè verò suis stipatus Academicis cum rediisset, rogauit Alenium omnium nomine ne grauaretur sua præsentia cohonestare primum illorum cœtum, verbæque ad illos facere, quod magistræij arrogans, & inuidendum munus cessisset nemini nisi quem animo concepisset, omnis sapientiæ opibus affluentem. Eo se confert Alenius & prolixis vtrîmque obsequiis obitis, post ciuilitates proclinationum ad Confusij nomen exhibitas, quod aureis literis sublimè splendebat, cum iis cõsedit; inde symphonix grauis cantus, ad serenandas mentes, & rebus dicendis, tranquillitate, docili præparandas; surgit cantu silente lector ex Academicis, & textum Confusij seu fortuitum, siue ad hoc studiosè quæsitum recitat alta voce, cuius hæc erant verba [legem cœli, naturæ legem dici; huius directionem, vocari viam; huius partitiones, & dispositionem, legis positivæ censerî nomine.] Sub hæc librum Alenio defert qui ab Academia Præsîde rogatus in ea dicere, versòque in se nuda omnium inuitatus, pro legitima Sinarum in admittendis honoribus restitutione, diu ac sæpiùs renuit, tenuitatem suam, & muneris pondus, confessusque doctissimi verecundiam excusans; quibus vicissim à Præsîde humanissimè dilutis, tunc veluti iustus, & vi beuola coactus, aggressus est dicere [cœlum ex quo illa in nobis, communis naturæ lex, haudquaquam id esse quod suspicimus oculis, sublimè, concretum, volubile, quod constanti vertigine circumfertur, & vario cœlestium luminum obiectu, flexuque stellarum errantium, solis potissimum, anni vices quater, mundi scenam quotidie mutantis; Palmare intelligentiæ, ac mentis opus esse, legem rationis hominibus iusticæ, quod dictari non potuit à natura, rationis, intelligentiæ animæque experti, nec suis motibus viuendi regulam valenti nobis describere. Significari ergo illo textu, cœli Dominum, cœli vocabulo, fuisseque Confusij hanc mentem, ex multis eius Philosophiæ locis euidenter probari, quibus sibi est visus nomen idoneum diuinitati tribuere, cum rei supremæ, atque amplissimæ; nobilissimæ ac summè

6.
Rogatus
verba facit
Academicis.

beneficæ, appellationem ei attribuit. Iam vero à Deo summè bono, cum nihil potuerit nisi bonum creari, hominem profectò bonum similiter ab eo conditum, & hanc ipsi legem bonitatis impressam penitus, fuisse ab initio perfectam, caruisseque difficultatibus quibus in recti perspicua cæcutimus, & in boni executione laboramus.] hic in culpam Adami necessariò digressus, eius docuit pœnas, & refusam ex eo in eius posteros diram tabem; cæcitatem ignorantia, confusationem nobiscum intestinam, & turbam malorum quibus miseri iactamur & perimus, nisi præsidio Religionis Christianæ ab iis asseramur. Primum hoc Alenij specimen acri versatum est impugnatione, non ostentatione quidem ingenij, aut confidentia, sed intelligendi studio ac sciendi & sapientia illos miris modis incendit ad sapientiam legis Christianæ inedicatam veteribus ipsorum principiis, & dictaminibus optimæ rationis, quam ipsorum Magister Confusius, sectatus fuerat Magistram. Multos addixit Alenio experimentum hoc de se iis præbitum, ut imbuerentur ab eo diuinis penitiis, & conditionibus animi sempiternis. Latè verò per urbem, & magnificè celebratus, ea cœpit, Doctorum præsertim, frequentia, consuetudine, & amicitiiis obrui, ut impar oneri ægrotaret. Dedit primigenius eius labor sacro fonti, quinque ac viginti, Siuzaios Literatos, & senem à puero Deorum cultui incoctum, qui fortè obiter Alenium audiens de vnus Dei agerem maiestate ac necessitate, Diis aliis iratus, quos sibi diu multos quæsierat, omnes congeffit in aceruum, subiectisque pro fomite, quæ caro à Bonziis emerat in futurum æuum diplomatis, cremavit, & sparsit in auras cinere, lætus Patrem rogavit fieri Christianus, quando iam ethnicum exuisset. Quadrimestrem Foeci stationem abrupte vicinarum urbium Mandarinum, quibus Alenium enixè petentibus perere, nimium quantum intererat ad stabiliendam in ea Prouincia, veteræ doctrinæ propagationem, & patrocinium. Habuere illum apud se alij quatuor, alij dies sex aut plures, octo mensium spatio, raptimque ad se certatim, audierunt, cum incredibili approbatione sanctimonie Christianæ, & desiderio præmiorum quibus immensis auctoratur, sed animo ad ea pusillo & impari. Oprassent sibi Christianorum mores, & vitam ethnicorum. Lucro tamen fuit ad communem salutem haud sanè mediocri, clara illa solidèque assera religionis veræ notitia quam Magistratibus etiam supremis, & Literatis omnibus reliquit, ne quando rerum ignorantia, scriptis illam aut edictis vexarent. Mandarinos saltem quinquaginta, ordinis quoque gradusque amplissimi, Christianæ rei defensores addixit, & patronos, tulitque ab iis & eorum manu luculenta eius palam probatæ elogia, publicè proponenda & præfigendas librorum frontibus commendationes, quos de vario credendi, viuendique argumento in publicum miserat. Demùm regni potentem administrum conciliauit sibi tam constanti affectu, ut imperij, statim post Colaui, Christianismi, & Patrum causa nihil non egerit.

Senex ab eodem repetitive conuertitur.